

MEDIJI O ZDRAVSTVU

petak, 02. februar 2024.godine

N1- Doktor objasnio šta je ključno kada je u pitanju veliki kašalj

BLIC- Vantelesna oplodnja i operacija katarakte i u privatnim bolnicama o trošku RFZO: Proširena lista, evo i spiska ustanova

BLIC- EPIDEMIJA VELIKOG KAŠLJA Doktori o 3 KLJUČNA PROBLEMA zbog kojih dolazi do komplikacija i smrti kod beba

N1- Državna sekretarka: Bebe preminule od velikog kašlja bile zaražene i drugim virusima

RTV- SZO: Porast obolelih od raka maskira nejednakost između nacija

RTV- Batut: Imunizacija najvažnija za prevenciju velikog kašlja

DNEVNIK- STIŽU NOVI LEKOVI PROTIV RAKA Terapiju pokriva država EVO KOJE BOLESTI LEČE

Doktor objasnio šta je ključno kada je u pitanju veliki kašalj

Kako smo došli u ovu situaciju sa velikim kašljem i kako se ona može rešiti?

Prof. dr Georgios Konstantinidis, predsednik Udruženja pedijatara Srbije, podsetio je da je još za vreme kovida-19 govorio da se redovna vakcinacija ne sme popuštati.

„Problem vakcinacije u Srbiji i u zemljama u regionu nije samo medicinski problem. To je problem obrasca življenja, obrasca ponašanja društvene zajednice u celini. Pedijatri u ovom slučaju nose jedan veliki deo odgovornosti, ali ne ključni. Oni su samo izvršioци posla.

Vakcina je obavezna i to je obaveza lekara da obavesti roditelje, to je i zakonska obaveza roditelja, da vakciniše svoje dete.

Tri bebe koje su preminule nisu imale navršena dva meseca, a prva doza se prima upravo kada se navršavaju dva meseca.

Doktor kaže da to što one nisu bile vakcinisane nije greška, one nisu imale navršena dva meseca. On smatra da je potreban veći obuhvat vakcinacije, kako se to ne bi dešavalo

„Buster doze za trudnice se daju u svetu i u ovom trenutku u našoj zemlji bi to bilo potpuno opravdano“, kaže sagovornik N1 i dodaje da „nije siguran da na našem tržištu imamo registrovanu vakcinu koja se daje trudnicama, jer ona nije ista kao vakcina koja se daje u programu redovne obavezne vakcinacije“.

Buster vakcina, prema njegovim rečima mora da bude monovakcina prilagođena trudnici.

„Apsolutno ima smisla ako se daje između 27. i 36. nedelje trudnoće“, smatra doktor.

Šta je još doktor rekao na ovu temu pogledajte u videu.

Vantelesna oplodnja i operacija katarakte i u privatnim bolnicama o trošku RFZO: Proširena lista, evo i spiska ustanova

Republički fond za zdravstveno osiguranje (RFZO) zaključio je ugovore sa privatnim zdravstvenim ustanovama za pružanje usluga vantelesne oplodnje i operacije katarakte za 2024. godinu.

Ove godine vantelesna oplodnja o trošku RFZO može da se obavi u 16 privatnih klinika, što je jedna više nego prethodne godine. Operaciju senilne i presenilne katarakte osiguranici ove godine mogu da obave u 28 privatnih bolnica, među kojima su i dve nove, saopšteno je iz ovog Fonda.

Pravo na vantelesnu oplodnju o trošku obaveznog zdravstvenog osiguranja imaju žene do 45 godina i to neograničen broj pokušaja za prvo dete, odnosno dva stimulisana pokušaja i tri krioembriotransfera za drugo dete.

Vantelesna oplodnja na teret RFZO omogućena je ženama do 45 godina i uz pomoć doniranih reproduktivnih ćelija – tri stimulisana postupka i tri krioembriotransfera uz jedan uvoz reproduktivnog materijala.

Spisak privatnih ustanova u kojima se navedene usluge mogu obaviti na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja objavljen je na sajtu RFZO.

Podsećamo, vantelesna oplodnja i operacija katarakte mogu se obaviti i u državnim zdravstvenim ustanovama.

EPIDEMIJA VELIKOG KAŠLJA Doktori o 3 KLJUČNA PROBLEMA zbog kojih dolazi do komplikacija i smrti kod beba

Četiri bebe preminule su od velikog kašlja u Institutu za majku i dete u Beogradu, jedno dete je na respiratoru, što znači da je veoma ugroženo, a polovina obolele dece od ove bolesti je hospitalizovana. Vakcina je jedini način da se bolest spreči. Infektolog profesor dr Dragan Delić naveo je danas da postoje tri ključna problema koje izaziva veliki kašalj kod dece, zbog čega dolazi do komplikacija i smrtnog ishoda kod najmlađe populacije.

Svi stručnjaci ističu da je do ovog crnog bilansa usled pojave velikog kašlja došlo zbog neredovne vakcinacije. Kako ističu, glavni krivac za to su ne samo društvene mreže i antivakcerski lobi, već i to što se izgubilo poverenje između roditelja i pedijatarata.

Dr Dragan Delić, infektolog i dr Dejan Jonev, pedijatar, istakli su da čak ni svi lekari ne smeju da pričaju o vakcinama, a kamoli laici na društvenim mrežama. Ističu i da su upravo društvene mreže te gde se roditelji informišu i da su zato preplavljeni dezinformacijama.

- Glavni problem je to što se kod velikog kašlja imunitet ne prenosi sa majku na dete, tako da se dete ne rađa zaštićeno. Upravo je i to razlog zašto vakcinacija počinje već u drugom mesecu života - navodi dr Delić.

Tri ključna problema kod velikog kašlja

Ističe da postoje 3 velika problema kada je u pitanju veliki kašalj:

bolesnik je zarazan do 30 dana

indeks zaraznosti je jako visoka, do 70 odsto

deca imaju atipičnu kliničku sliku, koja može dovesti do fatalnog ishoda

Ovo poslednje odnosi se na to da kod beba bolest može da se pojavi, a da detetu samo curi nos, da nikakvih drugih simptoma nema, a da onda odjednom dođe do toga da ne može da diše, o čemu smo već pisali na ovom linku.

- Smrtni ishod je moguć kao kod svih infektivnih bolesti. Sve one dovode do pada imuniteta, što može dovesti do superinfekcije. Kod velikog kašlja razvijaju se bakterijske pneumonije, dolazi do upale uha, a zbog naprezanja može doći do razvoja kile na trbuhu. Takođe, dokazano je da može izazvati i krvarenje na mozgu kod dece, kao i otok mozga. Moguće su i neurološke manifestacije, tako da to nije samo bolest respiratornih puteva, već mnogo više od toga - kaže dr Delić.

Komplikacije zbog velikog kašlja

Najčešća komplikacija velikog kašlja je zapaljenje pluća koja je i najčešći uzrok smrti kod obolele odojčadi

Neurološke komplikacije kao rezultat smanjenog dotoka kiseonika u mozak su konvulzije i encefalopatija.

zapaljenje srednjeg uha

anoreksija

dehidratacija,

krvarenje iz nosa

pojave kile

pneumotoraks (gubitak volumena pluća)

Ističe da sve infektivne bolesti mogu da imaju veoma maligni tok.

- Imao sam priliku da vidim i smrtne ishode kod ovčijih boginja i kod malih boginja, pa i rubeole. Sve infektivne zarazne bolesti mogu da daju fatalni tok. Posebno je problem što je taj tok nepredvidiv i pedijatar nikada ne može da kaže kakav će tok imati bolest kod pacijenta - navodi dr Delić.

Ali, ako sva deca prime vakcinu, zaštićeni su i odrasli, navodi dr Delić i ističe da je veoma važno vraćanje poverenje u zdravstveni sistem.

Mutacije pertusisa

Epidemija velikog kašlja proglašena je i u nekim zemljama severne Evrope poput Švedske i Danske, gde je vakcinisano 100 odsto stanovništva. Kako kaže dr Delić, u pitanju je mutacija pertusisa.

- Ono što stoji je da svi mikroorganizmi tokom vremena mogu da se menjaju. To su mutacije koje koriste da izbegnu imunološki odgovor domaćina. Oni koji prave vakcine prate šta se dešava i na osnovu toga se menjaju - kaže dr Delić i ističe da i stara vakcina apsolutno štiti imunitet.

"Neodgovorni roditelji preskaču vakcinaciju"

Pedijatar doktor Dejan Jonev ističe da se često dešava da roditelji ne dovedu dete na redovnu vakcinaciju.

- Neodgovorni roditelji često ne dovedu dete na redovnu vakcinaciju. Problem predstavlja i to što imunitet traje deset godina, zato se i prva doza vakcine daje dok su deca tako mala. Postoje razmišljanja da se vakcinacija vrši na

svakih deset godina, jer gubimo imunitet. Čak i oni koji su preležali ne stiču trajni imunitet, s tim što je svaki naredni put klinička slika nije tako teška - kaže dr Jonev za "Nova" TV.

Lekari ističu da su kod velikog kašlja bebe najugroženije, te da od 10 preminulih 9 budu bebe.

Tok bolesti

Prvi stadijum

U prvom, kataralnom stadijumu, kako objašnjavaju, dominantni su simptomi i znaci slični prehladi, koji traju jednu do dve nedelje:

kijanje

curenje iz nosa

blago povišena telesna temperatura ili odsutnost njenog porasta

blag kašalj

Drugi stadijum

U drugom, paroksizmalnom stadijumu, sa pojačavanjem simptoma i znakova oboljenja iz prvog stadijuma dolazi do značajnog pogoršanja tegoba u smislu intenziteta i učestalosti kašlja sa paroksizmima, naročito tokom noći.

Trajanje drugog stadijuma infekcije je od jedne do šest nedelja. Između napada kašlja osoba ne mora da odaje utisak da je bolesna.

Treći stadijum

U poslednjem, rekonvalescentnom stadijumu, koji traje nedeljama i mesecima nakon početka bolesti, postepeno dolazi do povlačenja tegoba i potpunog oporavka obolelih.

Državna sekretarka: Bebe preminule od velikog kašlja bile zaražene i drugim virusima

Bebe koje su preminule od velikog kašlja dodatno su bile zaražene i drugim virusima, izjavila je državna sekretarka Ministarstva zdravlja dr Vesna Turkulov i naglasila da je jedna zaražena beba i dalje u vrlo teškom stanju, na respiratoru u Institutu za majku u dete u Beogradu.

„Tri bebe preminule su prošle godine u decembru, jedna je preminula u januaru. Jedna beba je na Institutu za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine preminula u leto prošle godine“, rekla je Vesna Trlukov u Insajder debati.

Ona je navela da su, prema podacima kojima raspoaže, neka deca koja su najteže obolela bila koinficirana i nekim drugim virusom – dete u Novom Sadu kovidom, a u Beogradu jedno dete kovidom, drugo rinovirusom.

„Sva preminula deca su bila u uzrastu do tri meseca, kada nisu ni dospela da se vakcinišu po kalendaru vakcinacije“, navela je dr Turkulov.

Od leta prošle godine, dodala je, na Institutu za majku i dete hospitalizovano je šezdesetpetoro dece, a u Novom Sadu 59, a problem je što među tom decom ima i nevakcinisane dece starije od tri meseca.

„Hospitalizovana deca imaju najteže kliničke oblike, imaju upale pluća i iziskuju kiseoničke terapije ili mehaničke ventilacije gde su smešteni u jedinicama intenzivne nege“, objasnila je dr Tukulov.

Ona je upozorila da je broj obolelih mnogo viši od onog koji daje Institut za javno zdravljen „Batut“, jer je veliki broj onih koji kašlju, ali ne idu lekaru ili se ne testiraju, objavila je redakcija Insajdera.

SZO: Porast obolelih od raka maskira nejednakost između nacija

ŽENEVA - Agencija Svetske zdravstvene organizacije (SZO) za istraživanje raka saopštila je danas da je 2022. godine zabeleženo 20 miliona slučajeva obolelih od raka i 9,7 miliona smrtnih slučajeva prouzrokovanih tom bolešću, i ocenila da porast obolelih maskira nejednakost između bogatih i siromašnih nacija.

Otprilike jedna od pet osoba dobije rak, dok jedan od devet muškaraca i jedna od 12 žena umre od te bolesti, saopštila je Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC).

U izveštaju baziranom na 185 zemalja i 36 različitih vrsta kancera, IARC je zaključila da nivo opasnosti od raka zavisi od toga gde pacijent živi, prenosi Rojters.

Na primer, u najrazvijenijim zemljama jedna od 12 žena dobije rak dojke tokom života, ali jedna od 71 umre od toga.

U zemljama koje su manje razvijene, jedna od 27 žena oboli od raka dojke, delom zbog toga što je populacija tipično mlađa, ali i zbog manje izloženosti faktorima rizika, kao što je prekomerna težina.

Međutim, u siromašnijim zemljama jedna od 48 obolelih žena umre od raka dojke.

Žene u ovim zemljama manje obolevaju, a ipak su u mnogo većem riziku da umru od bolesti zbog kasne dijagnoze i neadekvatnog pristupa kvalitetnom lečenju, rekla je Izabel Surjomataram, zamenica šefa IARC-ovog odeljenja za posmatranje raka.

IARC je takođe istakla da su se promenile vrste raka koje najviše pogađaju stanovništvo, kako se životni stil izmenio, i sada je kolorektalni kancer treći najčešći rak, a drugi po stopi smrtnosti.

Kolorektalni rak je najviše povezan sa starosnim dobom, kao i faktorima životnog stila, poput gojaznosti, ali i pušenjem te upotrebom alkohola.

Rak pluća se ponovo pokazao kao jedna od najčešćih dijagnoza i uzroka smrti, sa 2,5 miliona novih slučajeva i 1,8 miliona smrtnih slučajeva godišnje, verovatno zbog velike konzumacije duvana u Aziji.

Dok su ograničenja povezana sa pandemijom Kovida uticala na proces i brzinu dijagnostifikovanja raka, podaci, uglavnom iz zemalja sa visokim dohotkom, pokazuju minimalan uticaj tih restrikcija na stopu preživljavanja, dodala je agencija.

IARC je zaključila da će verovatno doći do povećanja broja obolelih od kancera od 77 odsto do 2050. godine, na 35 miliona, kako stanovništvo raste i stari.

Ali, kako agencija pretpostavlja, taj rast će biti neujednačen, te će u siromašnijim zemljama broj slučajeva porasti 142 odsto, a stopa smrtnosti će se udvostručiti.

Batut: Imunizacija najvažnija za prevenciju velikog kašlja

BEOGRAD - Od početka 2023. godine do sada u Srbiji je potvrđeno ukupno 1.595 slučajeva velikog kašlja, a iz Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" podsećaju da je najznačajniji način prevencije protiv velikog kašlja kompletna imunizacija.

Najveći broj slučajeva prijavljen je sa teritorije Beograda i Južnobačkog okruga, dok su najviše stope incidencije bile na teritoriji Južnobanatskog i Južnobačkog okruga, a tokom prošle godine nije bilo prijavljenih slučajeva na teritoriji Zaječarskog i Topličkog okruga, navodi se na sajtu "Batuta".

Iz Instituta objašnjavaju da se vakcine protiv velikog kašlja daju u kombinaciji sa vakcinama protiv difterije i tetanusa, a da se primarna imunizacija sa tri doze vakcine koja sadrži pertusis komponentu sprovodi u prvoj godini života, od drugog do šestog meseca sa definisanim razmacima.

Prva revakcinacija se sprovodi jednom dozom vakcine tokom druge godine života, a druga pred polazak u školu.

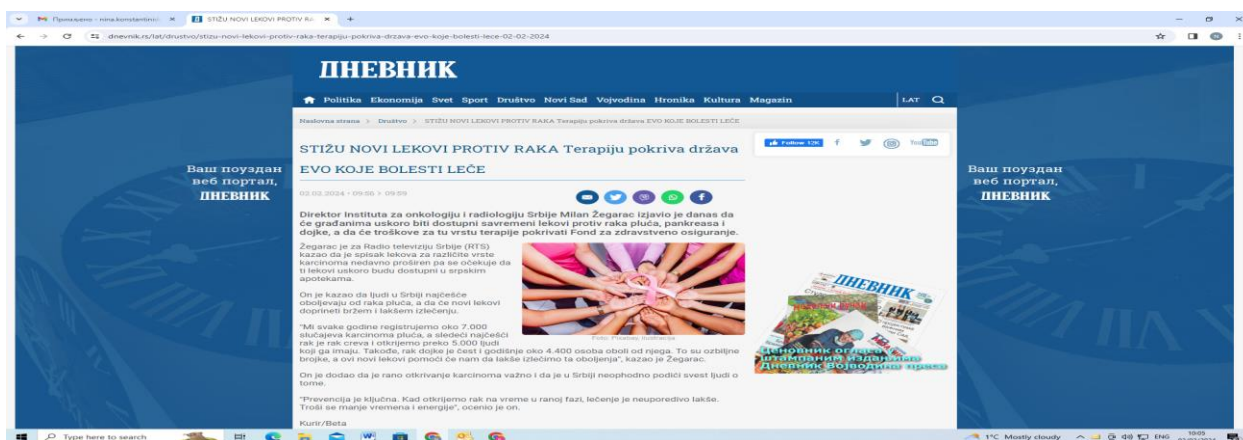
Kada je reč o vakcinaciji u Srbiji, iz "Batuta" navode da je imunizacija planirane populacije kombinovanom petovalentnom vakcinom sprovedena u 2022. godini sa obuhvatom od 91,9 odsto, dok je prva revakcinacija protiv difterije, tetanusa, velikog kašlja i dečije paralize u drugoj godini života sprovedena sa obuhvatom od 80,6 odsto.

Od 1. januara 2022. godine druga revakcinacija protiv difterije, tetanusa, velikog kašlja i dečije paralize pre upisa u prvi razred osnovne škole sprovodi se kombinovanom četvorovalentnom vakcinom, a postignuti obuhvat drugom revakcinacijom navedenom vakcinom u 2022. godini na nacionalnom nivou iznosio je 91,3 odsto.

Iz "Instituta" navode da bi postizanje ciljnog obuhvata od 95 odsto planirane populacije bila najefektivnija mera individualne, ali i kolektivne zaštite dece koja zbog uzrasta ili postojanja trajnih kontraindikacija ne mogu da budu vakcinisana.

Imajući u vidu da imunitet nakon poslednje primljene doze vakcine koja sadrži komponentu protiv velikog kašlja traje 5 do 10 godina, slabljenje postvakinalnog imuniteta je jedan od razloga što je i najveći broj obolelih u našoj zemlji registrovan kod osoba uzrasta od 10 do 14, odnosno 15 do 19 godina, koje su poslednju dozu navedene vakcine primile u drugoj godini života.

ДНЕВНИК

STIŽU NOVI LEKOVI PROTIV RAKA Terapiju pokriva država EVO KOJE BOLESTI LEČE

Direktor Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije Milan Žegarac izjavio je danas da će građanima uskoro biti dostupni savremeni lekovi protiv raka pluća, pankreasa i dojke, a da će troškove za tu vrstu terapije pokrivati Fond za zdravstveno osiguranje.

Žegarac je za Radio televiziju Srbije (RTS) kazao da je spisak lekova za različite vrste karcinoma nedavno proširen pa se očekuje da ti lekovi uskoro budu dostupni u srpskim apotekama.

On je kazao da ljudi u Srbiji najčešće oboljevaju od raka pluća, a da će novi lekovi doprineti bržem i lakšem izlječenju.

"Mi svake godine registrujemo oko 7.000 slučajeva karcinoma pluća, a sledeći najčešći rak je rak creva i otkrijemo preko 5.000 ljudi koji ga imaju. Takođe, rak dojke je čest i godišnje oko 4.400 osoba oboli od njega. To su ozbiljne brojke, a ovi novi lekovi pomoći će nam da lakše izlečimo ta oboljenja", kazao je Žegarac.

On je dodao da je rano otkrivanje karcinoma važno i da je u Srbiji neophodno podići svest ljudi o tome.

"Prevenција je ključna. Kad otkrijemo rak na vreme u ranoj fazi, lečenje je neuporedivo lakše. Troši se manje vremena i energije", ocenio je on.